

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Égész évre 150.— L., félévre 85.— E.

Külföldre egész évre 250.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

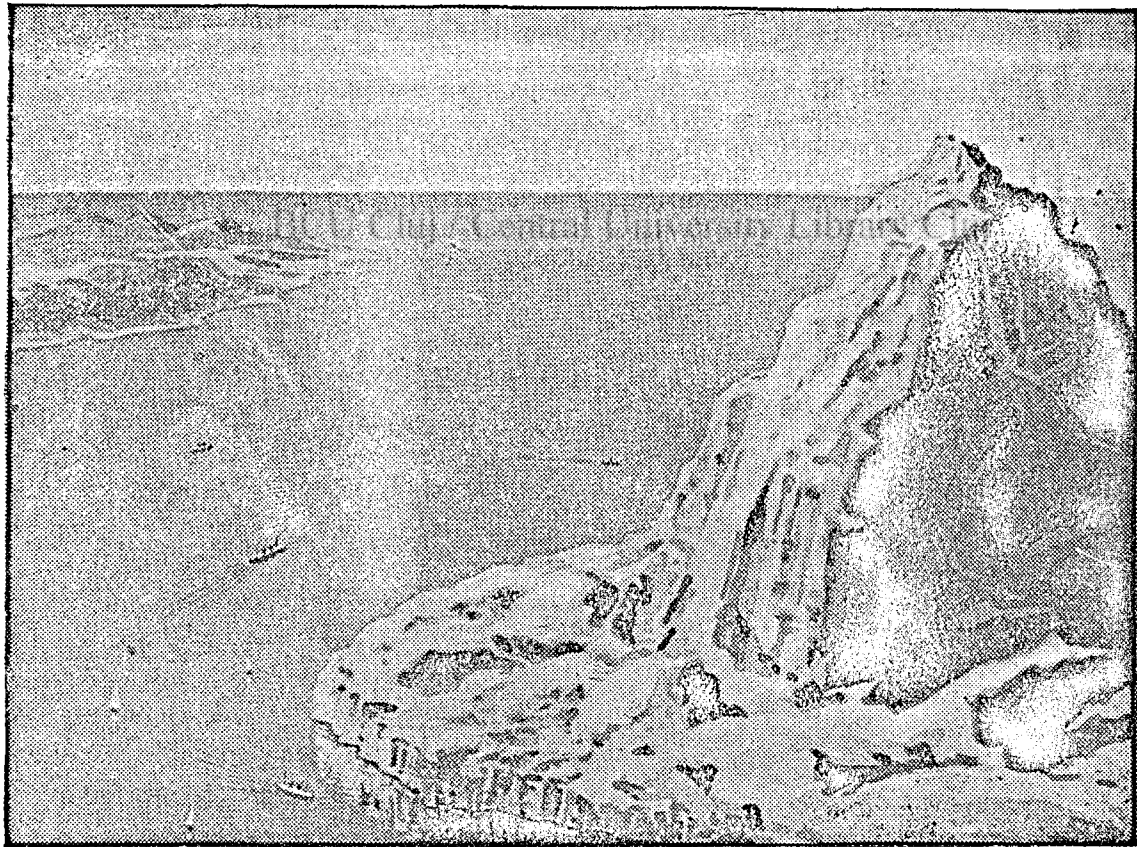
Strada Baron L. Pop 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Alagut a tenger alatt.

Különös terv megvalósításának híre foglalkoztatja a világ műszaki köreit. Arról van szó, hogy *Európa* délnyugati csucsát tenger alatti alagutal akarják összekötni *Afrika* északi részével. Az alagutat Európából Afrikába a Gibraltari-szoros alatt vezetnék át.

kezd szerttenni a repülőgép. Bizonyos, hogy a személyszállításnak és áruforgalomnak egyre-szét le lehet a levegőn át bonyolítani, vannak azonban esetek, amikor a vasut mégis csak nélkülözhetetlen. Ma még a repülőgépen való utazás nagyon drága. Szegény ember nem tudja el-

A Gibraltari szoros.

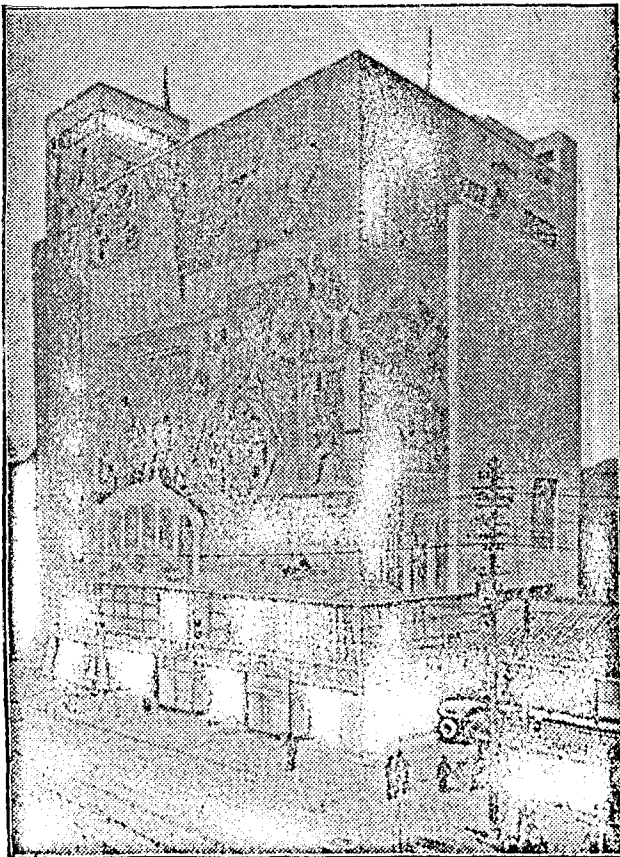
Méltán tehetik fel a kérdést olvasóink, hogy miért van szükség erre a tenger alatti alagutra? Hiszen a repülés tökéletesedésével és a repülőgép ipar fejlődésével a közlekedésnek és áru-szállításnak igen nagy részét ma már a levegőben bonyolítják le. Sőt a háborus eszközök között is mind nagyobb és nagyobb jelentőségre

viselni a magas árat, amit a repülőgépen való utazásért kell fizetni. A repülőgépen való utazás soha sem lesz olyan olcsó, mint a tengeri vagy szárazföldi utazás, mert a repülőgépek gyorsasága és hajtóanyag szükséglete arányban állanak egymással és ezért nagyon megnövekedik az üzemi költség.

Az áruszállításnál a repülőgépek az a hátránya, hogy súlyos fémekeket, olcsóbb de nagy súlyu terményeket, ipari cikkeket nem lehet repülőgépen szállítani. Hiszen képzeljük el, milyen sokba kerülne egy ház, ha falazásához repülőgépen szállítanák a téglát, gerendákat és egyéb építkezési anyagokat. Az elmondott okok miatt a vonat és hajó kétségtelenül mindég meg fogják tartani azt a jelentős közgazdasági szerepet, amit ma betöltöttek. Igaz, a repülőgéppel való közlekedés folyton halad, hiszen csak most történt, hogy egy angol repülőtiszt Londonban reggelizett, Afrikában ebédelt és estére már megint Londonban vacsorázott. Ismételjük azonban, az ilyen hihetetlennek látszó haladás sem fogja a repülőgépet olyan általános közgazdasági jelentőségűvé tenni, mint amilyen jelentősége a vasutnak és hajónak van.

Ennek tulajdonítható, hogy a *Gibraltari-szoros alatt* tervezett alagutat meg akarják építeni. A tervezett alagut 36 kilométer hosszú lenne és 200—300 méter mélységben húzódná a tenger színe alatt. Az alagut azért ilyen hosszú, mert a bejáróit nagyon messze kell kivezetni a tengerparttól, hogy elkerülhető legyen az a veszedelem, hogy a tenger vize az alagutba jusson és hogy szelid lejtővel mélyüljön a tenger alá. A tervek szerint az alagut kettős lenne. Az egyikenn mennének, a másikon pedig jönnének a vonatok. Az *afrikai* részen tervezett alagut állomásról sugár irányba indulnának a vasuti vonalak *Afrika* minden része felé. Az ut *Európából*

Afrikába 30 percig tartana. Az alagut megépítésének költségei néhány év alatt visszatérülnének. Azt remélik ugyanis, hogy olyan nagy forgalom fog lebonyolódni az alagutban, amely biztos fedezetet nyújt a befektetett tőke jövedelmességére és törlesztésére. A spanyol kormány bizottságnak osztotta ki az alaguttal kapcsolatos kérdések tanulmányozását. Tekintettel arra, hogy a spanyol vezérkar hadászati okokból különös jelentőséget tulajdonít az alagutnak, minden valószínűség szerint rövidesen hozzákezdnek az alagut végleges tervének elkészítéséhez. A gibraltari tengeri utat ugyanis teljesen az angolok uralják. Az angoloknak hatalmas erődítések vannak a tenger-szoros mellett, mégpedig a Spanyolország felé eső részén. Ezt nem nézik jó szemmel a spanyolok és mindent megtesznek, hogy Afrika északi részén levő gyarmatukba el tudjanak jutni bármikor, — de nem tengeri uton keresztül. Egyetlen mód erre a tenger alatti alagut, mert a légi forgalmat is megbéníthatják a gibraltari erődben felállított, óriási angol ágyuk. A spanyoloknak tehát valóban nagyon jelentős érdekük fűződik ahoz, hogy a tengeralatti alagut mielőbb elkészüljön. Pénzügyi akadály nincs ennek. Hír szerint már jelentkezett egy nagyobb társaság, amelyik fedezni akarja az alagut építési költségeit. Ha az alagut megvalósul, *Európa* és *Afrika* között megindulhat a szárazföldi közlekedés, aminek beláthatatlan jelentősége van *Európa* közgazdasági helyzetének jövőendő fejlődésére.

Üvegház Japánban.

A japánok évszázadok óta fejlesztik művészetüket. Művészetük azonban európai szemmel nézve sokszor igen furcsán hat. Így például náluk van divatban a különböző élő fáknak a legszeszélyesebb formákra való nevelése és nyírása.

Az itt leközölt üvegház a japán művészet egy igen érdekes példája. Ezt már európai szemmel nézve is művészi alkotásnak kell elismernünk. Ez a ház *Kyoto* nevű japán városban épült és a rajta látható üvegfestést három japán művész készítette.

Ez az épület érdekes abból a nézőpontból is, hogy ma már az építészet fejlődése odáig jutott, hogy üvegből is ugyanolyan szilárdos épületeket tudnak készíteni, mint kőből, téglából, vagy akár vasbetonból. Méltán remélhetjük — a fejlődés mai gyorsasága mellett, — hogy néhány év múlva a mi városainkban is láthatók lesznek a *kyotoi*hoz hasonló üvegházépületek.

A békéért. A Népszövetség tanácsát rendkívüli ülésre hívták össze, melynek egyetlen tárgya az állandóan a háboru szélén mozgó afrikai kérdés: az olasz—abesszin ellentét. Nagy eredménynek tartják, hogy Olaszország elküldte megbízottait a tanácsülésre, mert eleinte úgy volt, hogy nem vesz tudomást a Népszövetségi tanácsról, nem vesz részt az ülésen, hanem legjobb belátása szerint önállóan jár el Abessziniával szemben. Az ülésre Eden angol megbízott és Laval francia külügyminiszter együtt utaztak Párisból Genfig s ugyáltszik az egész uton ezt a kérdést tárgyalták. Hogy jutottak-e, és milyen megállapodásra, arról tudósítás nincs. Ez csak később, a tárgyalás folyamán fog kiderülni.

A Népszövetség tanácsa július 31-én kezdte meg tanácskozásait, egyelőre nem sok sikerrel mutató kilátással. Az abessziniai kiküldött ugyanis azt kérte, hogy a két hatalom közötti viszály ügyét egész terjedelmében vegyék tárgyalás alá, míg az olasz kormány — megbízottjának nyilatkozata szerint — csak az első — ualual — összeütközés kérdését kívánja tárgyalatni. Eden angol megbízott az abessziniai előterjesztést támogatta, mire Laval francia miniszterelnök a megkezdett tárgyalás elhalasztását indítványozta, hogy közben megbeszéléseket lehessen folytatni.

Abesszinia kérelme indokoltnak látszik. Annak tulajdonképpen az a célja, hogy az olasz gyarmatokkal szomszédos abessziniai területen az egész határvonalat véglegesen állapítsák meg, hogy így minden ilyen vita

lehetőségének egyszer s mindenkorra vége legyen.

A fegyverkezés különben mindkét országban lázasan folyik, annál inkább, mert az utóbbi napokban a határon véres katonai összeütközés volt, összesen hatvan halottal. Abesszinia, függetlensége védelmében, a legelkeseredettebb küzdelemre készül, amiben nemcsak a katonaság, hanem az ország egész lakossága részt fog venni, az asszonyok s a gyermekek is, erejükhez képest. Ebből is látszik, mennyire szükséges volna a béke megőrzése, mert ha háború talál kitörni, az a hegyes, szakadékos, átjárhatatlan bozótokkal telt területen nagyon hosszú ideig tarthat el és nagy áldozatokkal fog járni.

Kommunista fenyegetés. A francia kommunisták vezére szerint ez év őszén végzetes események fognak bekövetkezni Franciaországban. Szerinte a fasista mozgalom annyira megerősödött, hogy a kormány képtelen lesz megbirkózni vele s ezért lemondásra kényszerül. Akkor pedig az összes baloldali pártok egyesülni fognak a fasizmus leküzdésére s ebből súlyos összeütközések származnak.

Németellenes tüntetések Amerikában. A megújult németországi zsidóüldözés miatt a new-yorki kikötőben kommunista munkások letépték és sárba taposták a „Bremen“ nevű óceánjáró hajó zászlóját. A német kormány e miatt erőlyes jegyzéket intézett az amerikai külügyminiszterhez.

Dunai államok szövetsége. A nyugati hatalmak, elsősorban Anglia és Franciaország azon fáradoznak, hogy Ausztria függetlenségének védelmére a dunai államokat szövetségbe fűljék. A szövetség más kérdésre

nem terjedne ki, különösen politikai kérdésre nem. Lehet, hogy e terv napvilágra jutásának eredménye az, hogy Németország határozottan barátságosabb Ausztria iránt az utóbbi időben s az idegenforgalmi megszorításon is enyhített.

Hare a sztrájk ellen. A magyar kereskedelemügyi miniszter rendelettel fogja megszabni azokat a munkabéreket, amelyeknél kevesebbet a munkásoknak adni nem lehet. Ennek a rendelkezésnek célja a sztrájkok megszüntetése, hiszen a sztrájk rendszeren onnan származik, hogy a munkaadó igyekszik minél kevesebb bért fizetni.

Enyhül a vallásüldözés Oroszországban. A francia kormány közbenjárására a szovjet elhatározta, hogy szabad vallásgyakorlatot enged Oroszországban a görögkeletieknek és a katolikusoknak. Ennek folytán a görögkeleti egyház közelebbről meg fogja választani pátriárkáját. Tehát, legalább ennyiben már eredménnyel járt a francia-orosz szövetség.

Uriasszonyból operettprima donna. Az utóbbi időkben több pesti urinő lett színésznő, most pedig újból a színpadra lép egy ismert budapesti uriasszony. Erről és a színházi világ minden érdekes eseményéről pompás portokban számol be a *Déli* új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Nagyszerű képes rajzdiómusorokat, egyfelvonásos színdarabot, novellát, kitünő filmrovatot és még számtalan érdekességet talál az olvasó a nagyszerű színházi képeslapban.

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
"MAGYAR NÉP"-ben!**

Belföldi hírek

Hír az ostromállapot és cenzura megszüntetéséről. A liberális párt vezére, Bratianu Dinu több ízben adott annak a véleményének kifejezést, hogy nem tartja helyesnek az ostromállapot és a cenzura fenntartását. Állítólag Tatarescu miniszterelnök a kormányzópárt elnökének ezt a felfogását elfogja fogadni és javaslatot tesz a királynak a cenzura és az ostromállapot megszüntetésére.

Királyi nyilatkozat. Minden tekintetben nagy jelentőséget kell, hogy tulajdonítsunk annak a nyilatkozatnak, amit Károly király tett egyik elterjedt külföldi ujság számára. A királyi nyilatkozat határozott formában körvonalozza azokat az elveket, amelyek szerint Károly király uralkodni óhajt. A nyilatkozatból a következő részleteket közöljük:

— Ha más uralkodók, vagy politikai vezetők példáját akarom követni, könnyen lehetnék Románia diktátora. De a románok nem akarnak sem önkényességet, sem zsarnokságot. Biztos azonban, hogy sohasem fogok diktatúrát alkalmazni és nem fogom sohasem feloszlatni a parlamentet vagy más szabad intézményt. Mikor ezelőtt 5 évvel visszatértem Romániába, elözlött az a melegség és lelkesedés, amellyel a nép fogadott. Féltem, hogy sohasem leszek képesek megvalósítani azokat a várankozásokat, amelyeket hoztam, mint királyhoz fűztek. De abban a pillanatban eltökéltem magam, hogy teljes szívemmel hazám szolgálatára szenteljem magam. Ma azt hiszem, büszkeséggel és elégedettséggel tekintetek vissza arra, amit megvalósítottam... Éjjel-nappal dolgoz-

Kövé ember

jobban
szerved
a nagy
hősegtől!
Bedörzsölés

DIANA SÓSBORSZESSZER
lehűti, felfrissíti, felüdíti

tam, egyetlen pihenő nap nélkül, hogy Romániát erőssé és életképesse tegyem és olyan hatalommá, amely ne csak az ország, hanem a külföld javára is legyen. Ma a Balkán legnagyobb nemzete vagyunk, nemcsak területileg, hanem gazdaságilag is.

— Erős hadsereggel és hasonlóan erős légi haderőkkel láttam el az országot, amelyekkel hasam fogunk arra felhasználni, hogy támadjunk. Ha azon in valamelyik nemzet kéri a bennünket, őrizkedjék, mert elég erősek vagyunk, hogy iszteleket ébresszünk bennünk magunk iránt. Békés kapcsolatokat tartunk fenn összes szomszédainkkal. Több országgal irtunk alá szövetségi és megnemtámadási szerződéseket.

Az országot különböző pártok között felosztva találtam, amelyek egymással vetekedtek. Három régens volt vagy döntőbíró, kik nem gyakorolták és nem gyakorolhatták az igazi hatalmat. Ez ellentéteket és széthuzást jelentett. Ma csak egy döntőbíró van s az én vagyok. Csak az én személyemben van a hatalom. Azzal vádoltak, hogy szét daraboló kormányzást politikát folytatok. Lehet,

hogy igaz, de nem jutnék semmire, ha állandóan önös szűklátókörű politikusok vennék körül, akik folyton egymással veszekszenek. Amióta visszatértem, kilenc különböző kormány váltotta le egymást. Valahányszor egy kabinet keretébe összegyűjtöttem mindazokat, akiket megfelelőeknek hittem, éppen akkor mondtak le, mikor kezdtek megszokni a munkálkodást. Akkor kénytelen voltam nygvan azt a fárasztó eljárást az elejéről kezdeni. Ha gyenge és borulátó király lettem volna, elcsüggedtem volna, de nem vesztettem sohasem el türelmemet, bátorságomat és reménységemet. Nehéz küzdelem volt, amíg a hegyesucsra érkeztem, de azt hiszem, odaérkeztem. Természetesen testileg fáradtnak éreztem magam, de szellemileg nem voltam lehangolva, dacára annak, hogy sokszor naponta 18 órát dolgozom.

— Egy kevésbé erős és derülátó ember, mint én, kidőlt volna. Nehézséget találtam Románia felnőtt lakosságának nevelésében és fegyelmében, amely olyan hagyományok és elvek fellett rendelkezik, amiket nehezen lehet megváltoztatni. Csak

szolhatjuk azonban Románia fiatalágát a mi gondolatmenetünk által, úgy hogy egy eszme vezesse: Hatékony és hazafias módon szolgálni a hazát.

Magyarnap lesz Timisoara-n. Az Országos Magyar Párt bányászati tagozata a minden évben szokásos magyar napot augusztus 24-én Timisoara-n fogja megrendezni. A magyar napon részt fognak venni az összes magyar egyesületek, a városok és falvak magyarsága. Az ünnepi napot diszgyűléssel fogják megkezdeni. A diszgyűlésen résztvesznek a magyar parlamenti csoport tagjai közül dr. Gyár-fás Elemér, br. Szentkeresztly Béla és Szabó Béni. Megjelennek azon továbbá Jakabffy Elemér, volt országgyűlési képviselő, Szathmáry Lajos az Oravitai tagozat és dr. Paetz Béla az aradmegyei tagozat vezetői.

Nagy nehézségbe ütközik a kormány átszervezésének ügye. Közöltük lapunkban, hogy Tatarescu miniszterelnök javaslatot tett a királynak a kormány átszervezésére vonatkozólag. Az ellenzéki lapok ezzel kapcsolatban közlik, hogy Titulescu nagyon elégedetlen Tatarescu működésével és azzal fenyegetőzik, hogy lemond. Titulescu szerint ugyanis a kormány külkereskedelmi, gazdasági és pénzügyi politikája nem halad helyes utakon. A jelek szerint tehát a Tatarescu kormány átszervezése nem lesz könnyű munka. Közlelebről nagyfontosságú minisztertanács volt és azon megbeszélték azokat a sürgős intézkedéseket, amelyek a kormányban tervbevett személyi változásokkal kapcsolatban váltak szükségessé. Több miniszteri tárca gazdát fog cserélni.

Végleges szakadás a szászok között. Többször írtunk a belső viszályról, ami az erdélyi szászok körében elhatalmasodott. A politikai viszály legközelebb a Sibiu-i gyűlésen csunya verekedésben nyilvánult meg. A több politikai csoportra szakadt szászok egymásnak estek, dulakodni és verekedni kezdtek. A csunya jelenetnek a rendőrség közbelépése vetett véget.

Mihalache a kormány távozását sürgeti. A román nemzeti párt vezére, Mihalache volt miniszter egyik politikai gyűlésen kijelentette, hogy a kormány tevékenységével nem lehet az ország megelégedve, mert a kormány politikája csődött mondott pénzügyi és gazdasági téren. A volt miniszter szerint a kormánynak távoznia kell, helyéről. Természetesen Mihalache a nemzeti pártban látja a jövő kormányképes pártját.

Érdekes fordulat a csendőr-főparancsnok ügyében. Közöltük lapunkban, hogy Dumitrescu tábornokot, a csendőrség főparancsnokát súlyos börtönbüntetésre ítélték és hogy a katonai semitőszék tárgyalás alá vette felelősségét. Közöltük lapunkban azt is, hogy milyen címen kérték Dumitrescu tábornok védői az ítélet megsemmisítését. A felelősségi tárgyalás rendkívül érdekes eredménnyel végződött. A semitőszék Dumitrescu tábornokot és két vádlott társát felmentette és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. A szabadlábra helyezés fölött a hadügyminiszter dönt végzőfokon. Az érdekes ítélet nagy feltűnést keltett Bucuresti-Len és az egész országban.

Megrázó szavak a magyarság sérelmeiről. Az Országos Magyar Párt Valea lui Mihai-i tagozata nagygyűlést tartott. A gyűlésen tartotta meg képviselői beszámolóját br. Jósika János képviselő. A magyar képviselő megrázó szavakkal festette le a súlyos helyzetet, amelybe, a magyarság jutott. Előadta, hogy bár a kormány nyíltan szembehelyezkedett Vajda mozgalmával, titokban mégis teljes egészében igyekszik megvalósítani Vajda programját. Jósika br. beszélt a magyar tisztviselők elbocsátásáról és kifejtette, hogy a gazdasági élet terén is mindjobban kezdik érvényesíteni a nemzetiségi különböztetést. Ez mindig a magyarság kárára üt ki. Részletesen foglalkozott a magyar nyelv használatának a közigazgatásban való eltiltásával és az adózás terén mutató aránytalanságokkal. Beszédét a következő szép szavakkal fejezte be.

— A magyar népnek történelmi tulajdonsága, hogy jó részben széjjelhuz, de ha baj van, — összefog. Talán sohasem volt olyan nagy szükség az összefogásra, mint épen most, midőn legsúlyosabban nehezedik ránk a sors keze. Csak összetartás adhat nekünk erőt a további küzdelemre. Csak akkor remélhetünk, hogy a hatalmon levőket jobb belátásra bírjuk és ezáltal vethetjük meg alapját egy jobb jövőnek. Ezért a jobb jövőért szeretnék továbbra is küzdeni és ezért kérem minden magyar bizalmát és támogatását.

Terjesszük a
„Magyar Nép“-et

NYUGDÍJ

Csak személyesen vehetik fel a nyugdíjasek. illetményeiket. Néhány héttel ezelőtt örvendetes hírt közöltünk lapunkban, hogy a nyugdíjakat a posta útján fogják kézbesíteni, a nyugdíjasoknak. Sőt ezt a hírt a Magyar Nép és más újságok újlag megerősítették, mivel a nyugdíj-pénztár ezzel kapcsolatban kedvező nyilatkozatot tett. Sajnos a hír nem bizonyult valóznak, sőt újabb nehézséget támasztanak a nyugdíj illetmények kifizetése terén. A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy minden nyugdíjas arképes igazolvánnyal köteles megjelenni az adóhivatal pénztáránál és személyesen kell felvennie a nyugdíjat. Ez az intézkedés nagyon súlyosan érinti a nyugdíjasokat, mert sokan gyengeség vagy betegség miatt el sem tudnak menni illetményeikért. Sokan valami okból a nyugdíj kifizetés idején nem tartózkodnak az illetékes adóhivatal körzetében. Így ez a rendelet sok kellemetlenség és zavar forrásává fog válni.

Nyolcadik osztály lesz a középiskolákban. A hét osztályú középiskolák egy osztállyal való kiegészítését a közoktatásügyi miniszter már régebben elrendelte. Most rendeletet intézett a középiskolák igazgatóihoz ebben az ügyben. A minisztérium kérte a középiskolák igazgatóit, hogy hozzák tudomására hány jelentkezőre számítanak a nyolcadik osztályban? Amelyik iskolában ugyanis a nyolcadik osztályosok száma eléri a harmincat, az állam fogja fizetni a nyolcadik osztály felállításáért szükségesnek mutató új tanárokat. Ahol nem lesz harminc tanulója a nyolcadik

osztálynak, az iskolák kell, hogy magukra vállalják ezt a költséget.

Erősödik a magyarság Medias-on. Medias városában ma csaknem négyezer magyar él. Eddig a római katolikusoknak és reformátusoknak volt templomuk. Most örvendetes eseményről számolhatunk be. Az unitáriusok elhatározták, hogy templomot építenek. Az egyházközség lelkes papja, Bende Béla feltétlenül bizik tervének sikerében.

Adónyugta kell az építkezési engedélyekhez. A pénzügyminiszter az új építkezési engedélyek kiadását adóügyi nézőpontból korlátozta. A rendelet értelmében ugyanis építkezési engedélyt ezután nem szabad addig kiadni, amíg az engedélyt kérő fél nem fizeti ki adóit.

Petőfi ünnep. A Sighisoara-i csata, amelyben Petőfi hősihálalt halt, évfordulója, július 31-én volt. Az évforduló alkalmával a környékbéli magyarság megható ünnepség keretében áldozott a nagy magyar költő és a szomorú történelmi esemény emlékének.

Hogyan fizeti ki a vasut tartozásait? A vasuti szállítók körében nagy riadalmat okozott a hír, hogy a vasut igazgatósága kötvényekkel akarja szállítóit kifizetni. A hír csak annyiban igaz, hogy a nagyobb követeléseket valóban tíz év alatt fogják törleszteni, a kisebb tartozásokat, azonban a vasut igazgatósága készpénzzel fogja rendezni.

Vesztett bika és tehén Ciuc megyében. Lazarea községben a község egyik tenyésztő bikája vesztettségben elpusztult. Azokat az embereket, akik a községi bikával foglalatostkodtak, a Cluj-i Pasztör intézetbe utalták. A szomszédos Chileni község-

ben egy tehén veszett meg. A két esetet szerencsére idejében észrevették és így nem származott nagyobb baj.

Magyarok győzelme a vízilabda játékokban. A vízilabda játékokban az egész világon a legjobbak a magyar játékosok. A magyar vízilabda játék válogott csapata újlag bebizonyította kiválóságát. Legveszélyesebb ellenfelét, Németországot legyőzte.

A körfűrész áldozata. Gálfi Lajos, Faget-i kereskedősegéd, Fülöp Dénes udvarán a körfűrésznél segédkezett. A körfűrész elkapta balkezét és levágta.

Nagy szerencsétlenséget okozott a megvadult bivalybika. Orosz Lajos, Simleul Silvanie-i gazdálkodó bivalyszekérrel haladt Nasfalau felé. Dr. Koronka Béla kertjéből kiszaladt a bivalybika és megtámadta a szekérbe fogott két bivalyt. Orosz segíteni akart a bivalyokon, azonban a bika földretreperte és combját szarvával végighasított. A mezőn dolgozó emberek szabadították ki szorult helyzetéből.

Bécsben áthelyeznek egy hidat. Bécsben a Dunán keresztül vezető, ugynevezett Rotunda hidat 24 méterrel odébb tolják. A csodálatos műszaki munkát különleges gépek segítségével fogják végrehajtani.

A pesti jósnő trükkjei. A modern jósdákról, a pesti jósnők furesa trükkjeiről és a babonás emberekről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl *Tolnai Világlapja* új száma, amely gazdag tartalommal és nagy terjedelemben jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan érdekes cikket, folytatásos regényt és közel száz remek képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

A magyar tanítók figyelmébe!

A lezárult iskolai év folyamán a magyar tannyelvű elemi iskolák legnagyobb része bevezette és kipróbálta a Minerva Rt. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent egységes tankönyveket. Az állami és egyházi szakbírálók egyforma elismeréssel ajánlották a könyvek kiadását és az egy évi gyakorlati használat teljesen igazolta azokat a reményeket, amelyeket a tanítóság ezekhez a tankönyvekhez fűzött. Gyakorlati tanfériak ismertették a tankönyvek kiváló használatosságát és az azok útján elért eredményeket. A kiadó vállalat az elmúlt év folyamán több mint 2000 darab ismertetési példányt küldött szét s így a tanítóság tulnyomó nagy részének módjában állott személyesen is áttanulmányozni a legkiválóbb román és magyar tankönyvírók által a pedagógia összes követelményeinek figyelembe vétele mellett összeállított, feltűnően szépen illusztrált és nyomdatechnikailag is tetszetősen kiállított tankönyveket. A sok szemléltető kép és ábra, a számtani részekben pedig a bő példátár nagyban megkönnyíti a tanító munkáját s feltétlenül biztosítja az eredményt. Amennyiben valamelyik tanító ur még nem kapott volna ismertetési tiszteletpéldányt, forduljon a Minerva Irodalmi és Nyomdai Rt.-hoz, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5, ahonnan a pontos cím közlése mellett megkapja az őt érdeklő tankönyvet.

A szóban levő tankönyvek szerzőinek nevét, a könyvek főbb tárgyát, engedélyezési számát és árát az alábbiakban adjuk:

1. Fejes—Felméry—Dócziné: *Uj ABC. A jelképes irvaolvasó és fonémikái módszereket egyesítő ABC és olvasókönyv az elemi népiskolák számára.* (Eng. 487—1931. cons. perm. sz. a.) *Ára 24 lej.*

2. Fejes—Felméry—Dócziné: *Verékönyv az uj ábécéhez.* *Ára 8 lej.*

3. Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed és Ósz Sándor: *Magyar olvasókönyv, számtan és egyéb tudnivalók az elemi iskolák II. o. számára.* (Eng. 43—1932. és 9588—1933. sz. a.) *Ára 50 lej.*

4. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ósz Sándor, és Ferenczy Gábor: *Magyar olvasókönyv, természettudomány, számtan, limba română, carte de cetire, istoria și geografia az el. isk. II. o. számára.* (Eng. 84422—1933. és 98674—1933. sz. alatt.) *Ára 80 lej.*

5. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczy Gábor, Kali Sándor és Felméry Sándor: *Magyar olvasókönyv, természettudomány, földrajz, számtan, mértan, limba română, carte de cetire și istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára.* (Eng. 84418—1933, 95388—1933, 97365—1933, 98673—1933. sz. a.) *Ára 90 lej.*

Nem csökkentik a lej értékét.

Az utóbbi napokban lehetett hallani, hogy a kormány a lej értékét csökkenteni fogja. Tekintettel arra, hogy ez a hír nagyon sok kellemetlenséget okozott a belföldi és külföldi pénzpiacra, a pénzügyminiszter nyilatkozatot tett közvéleményre a lej érték állandóságáról. Antonescu pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kormánynak esze ágában sincsen a lej értékének csökkentése. A kormány nem foglalkozott és nem fog foglalkozni ezzel a kérdéssel.

Megőrült a plébános gyilkosa.

Közöltük lapunkban a tavasz folyamán, hogy Surányi Károly 80 éves Dara-i plébánost Halászi Lajos földműves, felesége segítségével meggyilkolta. A gyilkoson most kitört az örüllőség és a Sighet-i elmeegógyintézetbe szállították.

Halálos szerencsétlenség cséplésnél. Alius községben szomorú szerencsétlenség történt. Ateban János fiatalember cséplés közben megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett le a cséplőgépről, hogy a gépszij elkapta és ballábát tőből leszakította. A szerencsétlen fiatal ember a nagy vérvesztés miatt meghalt.

Nagy tűz Jasi-ban. Jasi-ban kigyulladt egy élelmiszer csarnok. Rövid idő alatt az egész csarnok lángokban állott. A csarnokban elhelyezett 64 üzlet, az üzletekben levő összes árukkal együtt a lángok martalékául esett. A kár öt millió lejre rug. A szerencsétlenséget az idézte elő, hogy egy mészáros parazsat hagyott zárás után üzletében.

Csizmadia, mint miniszteri igazgató. A munkaügyi minisztérium diáksegélyező osztályának igazgatója Stelian Constantinescu nagy összeggel károsította meg az államot. Vizsgálatot vezettek be ellene és kiderült az a különös dolog, hogy a miniszteri igazgató évtizedek óta hamis diplomával és különböző szélhámosságokkal biztosította előmenetelét. Kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy a csizmadia mesterséget tanulta és okmányhamisítás útján jutott állami állásba.

Nem való a vasvilla a gyermek kezébe! Cseh Andor, Cernatul de jos községben lakó gazdálkodó két fia a szénapadlásra igyekezett. A nagyobbik fiu vasvillát vitt kezében. A vasvillát kiejtette kezéből és a vasvilla az alatta levő 8 éves öccse testébe furódott. A szerencsétlenül járt kis fiut súlyos sebével kórházban ápolják.

Ismeri Ön a Togal-t? A Togal-tabletták azonnal ható szer rheumánál, köszvénynél és ülőidegzsúbanál (isiasz), valamint iderés és fejfájásnál. E szer rendkívül szerencsés összetételénél fogva és azon kitűnő eredmények alapján, melyet a Togal-lal kiváló orvosok, számos klinika és kórház közel husz év leforgása alatt elértek, általános elismerésre talált. A Togal a beteg anyagokat természetes uton távolítja el a testből és nagy mértékben bakteriumölő hatása is. Minden gyógyszerárban kapható.

Szerencsétlenség pilótavizsgán.

Halálos baleset történt a magyarországi Gyöngyösön. Bohry György joghallgató vitorlázó repülésből vizsgát akart tenni. Vizsga közben felszállást végzett gépével. Huszonöt méter magasságból a gép lezuhant és a szerencsétlen fiatal ember meghalt.

Tüztész Magyarországon. Nyirgyula és Kispáti magyarországi községekben nagy tüztészek pusztítottak. Nyirgyulában tizenkilenc gazda, Kispátiban pedig tizennyolc gazda vagyona semmisült meg.

Egy éves kereskedelmi tanfolyam. A háború előtt kiválóan bevált és igen látogatott női kereskedelmi tanfolyamok mintájára szervezett magánjellegű „Egy éves Kereskedelmi Tanfolyam” harmadik évfolyama szeptember elején kezdődik. Felvilágosítást ad és tájékoztatót küld az igazgatóság: Cluj, Str. I. Maiorescu 22.

Nagy robbanás Olaszországban. Varese, olaszországi városban a lőporgyárban robbanás történt. A robbanás idején öt-száz munkás tartózkodott a gyárban. A szerencsétlenség irónikus pusztítást végzett a munkások között. Ötven munkás veszítette életét. A robbanás következtében tűz keletkezett, amit csak nagy nehezen sikerült eloltani.

Bomba zuhant egy regáti községre. Egy Constanța megyei község fölött, nagy magasságból repülőgép jelent meg. A repülőgép bombát dobott a községre. A bomba a község szélében vágódott le és öt méter mély üreget vágott ki. A község lakosai és a szántóföldeken dolgozó emberek ijedten menekültek a bombavető repülőgép elől. Bevezették a vizsgálatot, hogy milyen gép dobta le a

ELŐFIZETŐINKHEZ!

Azon előfizetőink, akik a „Magyar Nép” részére új előfizetőkét jelentenek be, az alábbi könyvek közül választhatnak. Minden új előfizető után a gyűjtőnek egy könyvet adunk ajándékba, ha leg-
alább féltévi díjat beküldenek.

1. sz.	Dr. Rajka László: Szavaló könyv	— — — —	L. 15
2. sz.	Dr. György Lajos: Históriai könyvecske	— — — —	L. 15
3. sz.	Dr. Csűrny B.: Magyar lakodalom (vőfélykönyv)	— — — —	L. 15
4-5. sz.	Abonyi-Rass: A betyár kendője	— — — —	L. 25
6. sz.	Egy mérnök: A földmérés kis könyve	— — — —	L. 15
7. sz.	Dr. Kristóf György: Bokréta Jókai Mór műveiből	— — — —	L. 15
8-9. sz.	Benedek Elek: Magyarok története	— — — —	kilogyóft
10-11. sz.	Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala	— — — —	L. 25
12-13. sz.	Dr. Kántor Lajos: Műkedvelők színműtára	— — — —	L. 25
14. sz.	Dr. Balogh Ernő: A föld köpenyegé	— — — —	L. 15
15. sz.	Maksay V.: Műsor falusi műkedvelők számára	— — — —	L. 15
16. sz.	Lampert Géza: Egy hold föld. Elbeszélések	— — — —	L. 15
17. sz.	Nagy Péter: Három egyfelvonásos színmű	— — — —	L. 15
18. sz.	Benedek Elek: Erdélyi regék és népmondák	— — — —	L. 15
19. sz.	Voinovich Bartóky: Szivárvány. Zsuzsi. Bevezetéssel sajtó alá rendezte: Dr. György Lajos	— — — —	L. 15
20. sz.	Cs. Lázár László: Mezőgazdasági útmutató. Első rész. Talajművelés és trágyázás	— — — —	L. 15
21. sz.	Nemes Elemér: Daloskönyv	— — — —	L. 20
22-23. sz.	Vásárhelyi János: Egymás között	— — — —	L. 25
24. sz.	Sebesi S.: Szép a Nyikó s a vidéke és más novellák	— — — —	L. 15
25. sz.	Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár és más elbeszélések	— — — —	L. 15
26-27. sz.	Dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyereink	— — — —	L. 25
28. sz.	Kiss Menyhért: Marosszéki atyafiak	— — — —	L. 15
29. sz.	Jakob Ödön: Versek	— — — —	L. 15
30. sz.	Kovács Dezsőné: Petőfi Sándor és szülei	— — — —	L. 15
31. sz.	Cs. Lázár László: Mezőgazdasági útmutató. II. r. Növénytermelés	— — — —	L. 15
32-33. sz.	Dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története	— — — —	L. 25
34-35. sz.	Vásárhelyi János: Az életből az életnek	— — — —	L. 25
36. sz.	Finta Zoltán: Jancsi és Juliska	— — — —	L. 15
37-38. sz.	Dr. Szász: Tanácsadó gyümölcstermelők számára	— — — —	L. 25
39. sz.	Szondy Győra: Állatok, virágok	— — — —	L. 15
40. sz.	Gyallay Domokos: Második szavalókönyv	— — — —	L. 15
41. sz.	Dr. Balogh Arthur: A kisebbségek védelme	— — — —	L. 15
42. sz.	Dr. Roska Márton: Néprajzi feladatok Erdélyben	— — — —	L. 15
43. sz.	Szentimrei Jenő: Halhatatlan mesék	— — — —	L. 20
44. sz.	Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek	— — — —	L. 15
45. sz.	Donáth László: Szegény bolond	— — — —	L. 15
46. sz.	Bálint Vilmos: Dúsgazdag	— — — —	L. 15
47. sz.	Vásárhelyi János: Hóstatá lakodalom	— — — —	Lei 15

bombát? Megállapították, hogy román repülőgép volt és a bomba véletlenül esett ki.

A valutaesalás fejleményei. Dimitrescu bankkormányzó lemondásával még nem simultak el a nagy család hullámai. A bankkormányzói állást valószínűleg csak ősszel töltik be. Egyelőre ideiglenesen helyet-

tes igazgató vezeti a Nemzeti Bank ügyeit. A Nemzeti Banknál az esettel kapcsolatban sok tisztviselőt felfüggesztettek és áthelyeztek. Dimitrescu bankkormányzó különben a vele kapcsolatban keletkezett vádak miatt több rágalmozási pert indított.

Veszett kutya Satu-Marc-n. Satu-Marc városban egy veszett kutya az utcán két kisiut mart meg. Minthogy a kóbor ebek nagyon el vannak szaporodva, Satu-Marc-n a hatóságok megkezdették az utcán kóborló kutyák kiirtását. Egyidejűleg szigorú ebzárlatot rendeltek el.

Kijavították a Prahova hidját. Közöltük lapunkban, hogy a Prahova völgyében az árvíz egy vasuti hidat megrongált. Az utasok ezért átszállással vagy kerülővel tudtak Bucuresti-be jutni. A hidat néhány nap alatt kijavították és Bucuresti felé újból megindult a közvetlen vasuti forgalom.

Mérsz terv. Lewanewski orosz repülő nagy vállalkozásra szánta magát. Moszkvából az Északi sarkon keresztül leszálás nélkül az amerikai San-Franciscoba akar repülni. Ha a kanadai és amerikai kormányok beleegyezését megkapja, tervét a legrövidebb idő alatt meg akarja valósítani.

Kettészakadt egy tehervonat. Tusnad közelében egy tehervonat tíz utolsó kocsija leszakadt és a lejtős pályán visszafele kezdett szaladni. A fékező a leszakadt kocsisort nem tudta megállítani és leugrott, hogy életét megmentse. Szerencsére a kocsi a lejtő után következő emelkedésnél maguktól megálltak és így nem következett be nagyobb szerencsétlenség.

Kínában nagy árvíz pusztított. Kína két legnagyobb folyója a Jancekiang és a Hoangho borzalmas áradással sújtották a vidéket. Az áradás következtében tízmillió ember vált hajléktalanná. A megáradt folyók harmincezer ember holttestét vetették partra. Az árvíz által elpusztított vidékeken rettenetes nyomoruság van és járványok pusztítanak.

Tájékoztató az aiudi ref. tanítóképző-intézetbe történő felvételre és iskolai kedvezményekre vonatkozólag. Egy néhez anyagi viszonyok között élő, szerény igényeket tápláló és gyermekét taníttatni óhajtó szülőnek ma megnyugtató szolgálhat, ha fiu gyermekét a tanítói pályára utalja, ami igen kedvező feltételek mellett történhetik az aiudi ref. tanítóképző-intézetben.

Ebben a nyilvánossági joggal működő nagymultu iskolában, amely az 1935—36. iskolai évtől kezdve 8 osztállyal fog működni, új tanulók az I—V. osztályba vehetők fel. Amellett, hogy az itt szerzett tanítói oklevél ma még biztos elhelyezkedési lehetőséget nyújt és így egy munkaszerető, szorgalmas embernek a megélhetését győnyörű szép munkamezőn biztosítani tudja, ebben az intézetben a taníttatási költségek is a lehető legszerényebben állapították meg. A teljes ellátást és tanulást biztosító 10,290 Lei évi díjból jó igyekezetű és magaviseletű tanulók egészen a teljes ingyenességig menő kedvezményt nyerhetnek. Ezenfelül segínyt biztosít az iskola tankönyvek kölcsönzésével, a magasabb osztályu tanulóknak leigációba küldésével és más módon, úgy hogy egy-egy tanuló átlagos évi segélye 4—5000 L. között szokott lenni. Az intézetbe való felvétel f. évi szeptember 6-ig bármikor történhetik, azonban a kedvezmények biztosítása végett kívánatos a minél előbbi jelentkezés.

A felvételre vonatkozó részletes tájékoztató olvasható a Református Szemle f. évi 18—19-iki számában s ugyanezt kívánatra bárkinek külön is szívesen megküldi az iskola igazgatósága.

Méhészkongresszus Budapesten. A Magyar Méhészeti Egyesületek Országos Szövetsége ez év augusztus havára nemzetközi méhészeti kongresszus rendezését vette tervbe. Bár az előkészületi munkálatok nagyon előre haladtak, mégis a több oldalról kifejezett óhajtsáknak eleget téve, a Szövetség 1936-ra halasztotta a kongresszus megtartását. Németország kérésére Krakkóban egy előkészítő értekezlet lesz ez év őszén. A németek u. i. oly nagyszabásúnak és sokoldalúnak látják előre a kongresszust, hogy szeretnének arra kellő alapossgal előkészülni. A kongresszuson egyébként a következő kérdések foglalkoztatására kerülnek:

1. Kongresszusi kérdések. 2. Méhbetegségek. 3. Jogi kérdések. 4. Mézkereskedelem. 5. Propaganda kérdések. 6. Középeurópai egységes keretmért. 7. Méhlegelőkérdés. A kongresszuson minden résztvevő 3 pengő részvételi díjat fizet. A kongresszus idejére gondoskodás történik olesó ellátásról és étkezésről. Jelentkezni lehet a Magyar Méhészeti Egyesületek Országos Szövetségénél (Budapest, IX. Üllői-ut 25. I. em. 6.) vagy az E. M. E. nál Cluj, A. Mureşan 10. Kellőszámu jelentkező esetén az E. M. E. külön csoportos kirándulást rendez ez alkalommal.

Megdrágult a papír, de a

MINERVA

papírüzletben

Str. Reg. Maria No. 1.

még mindig a régi

OLCSÓ áron kaphatók

Írópapírok

Füzetek

Írószerek

Üzleti könyvek

Rajzpapírok

Préseltképek

Staplot

Kartonok

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Mit kell tudni a kappan neveléséről és hizlalásáról?

Nyugati államokban nagy vidékek népének biztosít foglalkozást és biztos jüvedelmet a kappan-nevelés és hizlalás. Különösen nagy figyelmet kell erre a kérdésre fordítanunk azért, mert nyár vége felé valósággal rémei lesznek a baromfiudvarnak a felcseperedett és harcias, fiatal kakasok. Az ilyen kakasok husállatképpen nehezen értékesíthetők, sőt a baromfiudvarban uralkodó állandó harc miatt az egész állomány legyengül. A kappan-nevelés és hizlalás különben is nagyon jövedelmező foglalkozás. Olyan helyeken, ahol a közönség hozzácsokott a finom kappanhushoz, a kappanok értékesítése révén meg lehet kétszerezni a baromfitenyésztés jövedelmezőségét. Már pedig a fogyasztó közönség hamar hozzácsokik a jóhoz és így még olyan helyeken is, ahol talán a kappanhus kiváló minőségét nem ismerik, rövidesen rákapnak erre a finom peccenyére. Szükségesnek tartjuk tehát ennek a kérdésnek részletes ismertetését, hogy olvasóink mindenről tájékozódást szerezhessenek, ami a kappan nevelésével és hizlalásával jár.

Az ivartalanított kakas természete teljesen átalakul, nyugodtabbá válik, hizékonyabbá lesz és husa sokkal puhább, finomabb rostu, mint a tyuké vagy kakasé. Hibás az a felfogás, hogy a kakas husa is finom lesz, ha fiatal korában elkülönítik a jérécektől. Ezt különösen azok hangoztatják, akik a kappanozást állatkinzásnak tartják.

Az igaz, hogy fájdalommal jár a kappanozás, ha azonban szakszerűen végezzük ezt a kényes műveletet, hamar kiheverik az állatok, minden elhullási százalék nélkül. Sajnos a falusi porták kappanozó asszonyai nagyon is barbár kezekkel bánnak el az ivartalanítandó állatokkal, mivel a hasüregen ejtett 6–8 cm-es vágáson, ujjal emelik ki a heréket.

néha hosszú ideig keresve azokat az állat testében. Vannak szakszerű készülékek, melyek segítségével pillanatok alatt ki lehet emelni a heréket anélkül, hogy az állatoknak felesleges fájdalmakat okoznánk. Az ondóvezeték a végbéltől a két hátsó borda alá vezetnek, hol is a herék a hashártyákban vannak elhelyezkedve. A vágást az utolsó bordaközben ejtjük meg s ezen nyíláson keresztül — az említett készülék segítségével — kiemeljük mindkét oldali herét. A kappanozott állatok egy hét leforgása alatt rendbe jönnek. Ezután kezdik felszedni a legizletesebb húst.

Ha felnéveltük a kappanokat, nem sok fáradságunkba kerül azoknak piacra vitele előtt való teljes kihizlalása. Ez csak 14 napot vesz igénybe. Ott, hol sok kappant nevelnek, érdemes külön hizlaló ketrecet készíteni. Ez olyan deszka láda, melynek magassága és a szélessége 50 cm., hosszúsága pedig az állatok számától függ. A láda elülső oldalát lécből készítjük olyan hézagokkal, melyen a kappanok feje kényelmesen kifér. Ezen lécezett oldalra kívülről felhelyezzük az etető és itató edényeket. A fenti méretekkel készült ketrecekben hossz méterenkint 5–6 kappant helyezhetünk el. Célszerű minden méternél drótsodronnyal elválasztani a ketrecet. A vályukat 3-szor naponta megtöltjük olyan lágy eleccsel, mely $\frac{3}{4}$ rész kukorica darából és $\frac{1}{4}$ rész árpadarából áll. Friss víz, vagy lefőlőzött tej mindég álljon az állatok rendelkezésére. Ilyen helyen 14–16 nap alatt teljesen kibiznak a kappanok. Ezen időn tulmenőleg nem fizetődik ki a hizlalás.

Az elmondottakból kitűnik, hogy a kappanozást, a kappan nevelést és a kappan hizlalást teljes szakszerűséggel kell végezni, mert a munkának csak ugy lesz eredménye.

Megjelent az Erdélyi Gazda augusztusi száma. A szervezett erdélyi magyar gazdatársadalom legjobb mezőgazdasági szaklapja az Erdélyi Gazda augusztusi száma, esinos kiállításban, gazdag tartalommal megjelent. A lap állandó munkatársai sorába tartoznak Erdély legkiválóbb szakirói és ezenkívül számos külföldi neves szakférfiu. Az Erdélyi Gazda augusztusi száma Grátz Ottó tollából közöl eikket a fejős tehének takarmányához tapadó föld jelentőségéről és a tej mennyiségére és minőségére gyakorolt befolyásáról, dr. Török Pál egyetemi magán tanár tollából a magyar gabona történelmi jelentőségéről, Horváth István V. G. E. titkár tollából a zöldmező gazdálkodásról stb. A lap törvényismertető rovatában tájékoztatást nyújt az új halászati törvény rendelkezései felől, az Egyetli Élet rovatban ismerteti az E. G. E. közérdekű munkásságát, a Növénytermelési Szakosztálynak Ludasul de Muresan a len és kender termelés felkarolása érdekében tartott vándorgyűlés határozatait. A vegyes és piaci stb. rovatokban beszámol a gazdákat érdeklő különféle hírekről, piaci árakról. Mutatványszámot díjtalanul küld az Erdélyi Gazdasági Egylet Cluj, Str. A. Muresan 10. A lapot az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai évi 60.- lei tagdíj ellenében, tagsági illetmény fejében kapják. Az előfizetési díj nem tagok részére is mindössze 80.- L.

Bajok az örlés körül. A kormány gabona és örlési rendeletei következtében nagyon sok helyen zavarok keletkeztek az örlések körül. Több helyen a malmok önként vagy hatósági intézkedésre beszüntették működésüket. A közigazgatási hatóságok vezetőinek közbenjárására legtöbb helyen rendezték a falusi malmokban való örlés kérdését.

Elárvereztek a Siria-i konyakgyárat. Arad-hegyaljának jelentős gazdasági tényezője volt a Marty-féle konyakgyár. A gyár néhány év óta nem folytatja üzemét. A környéken lakó gyümölcs- és szőlőtermelők remélték, hogy a gyárat újlag üzembe helyezik. Sajnos ez a reménység nem vált valóra, mert közelebről a konyakgyárat teljes berendezésével együtt elárvereztek.

Dán gazdák tüntetése. A dán gazdák súlyos gazdasági helyzetük miatt döntő lépésre szánták magukat. Negyvenezer földműves vonult a királyi palota elé és a király himnusz elénekzése után arra kérték az uralkodót, hogy fogadja a gazdák küldöttségét. A küldöttség a királynak terjedelmes emlékiratot nyújtott át. Ebben az em-

lékiratban a dán földművesek kéri súlyos helyzetük orvoslását. Kifejtik az emlékiratban, hogy a dán mezőgazdák sokkal rosszabb helyzetben vannak, mint Dánia más foglalkozásu lakossága. A király a küldöttségnek azt válaszolta, hogy az alkotmány értelmében a kormány és a parlament hivatott ebben a kérdésben határozni. A negyvenezer földműves erre tábori ültöt a királyi palota előtt és csak a késő este oszlottak szét, amikor minisztertanácson tárgyalták le panaszukat. A kormány ígéretet tett, hogy a panaszokat orvosolni fogja.

Bánsági paprikát szállítanak Amerikába.

Timisoara és Arad környékén nagyban termelik a paprikát. A bánsági paprikának most sikerült Amerikában piacot szerezni. Az ősz folyamán elindítják Amerikába az első paprikaszállítmányt. Szakértők megállapításai szerint a bánsági paprika jóság tekintetében felveszi a versenyt a legkiválóbb külföldi paprikákkal.

Gabona árak a Bánátban.

A bánati piacokon bizonytalanság uralkodik a buza árával kapcsolatban. A gazdák 360 lejen alul nem akarják árulni a buzát, viszont a kereskedők ilyen áron nem vásárolnak. A kiváló minőségű buzáért különben nyugodtan meg lehet aini a 370 lejes árat is, mert az ártöbbség bőségesen megtérül a jobb minőségben. A zab 210, a takarmány árpa 230, a kukorica 255 lej mázsáinkint.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Piaci árak Oradea-n

Mint minden gabona piacon, itt is bizonytalanság uralkodik a buza árának tekintetében. Általában a kormány által megszabott 350 lejes áron vásárolják a buza mázsáját. A többi termények árai a következőképpen alakulnak. Rozs 225, kukorica 305, árpa 235, zab 270, napraforgómag 300, tökmag 470, káposztarepce 430, réparepce 400, korpa 240 lej mázsánként.

Lóhere és lucernaszéna 140—180, rétiszéna 120—130, szalma 40—50 lej mázsánként.

Piaci árak Brasov-ban.

Hízott ökör 10—13 lej, hizott sertés 19—23 lej élősúlyban kilónként. Igás ökör 8—12, igás 16—14, 16 20—30 ezer lej páronként.

Buza 390—410, rozs 280—300, sörárpa 280—300, takarmányárpa 220—240, zab 270—300, kukorica 260—280, lenese 600—700, fehér paszuly 350—400 lej mázsánként.

Művelődési mozgalmak.

ÜNNEPELT HÁRASTÁS MAGYARSÁGA. Nagy ünnepségen volt része Hárastás község katolikus magyarságának. Lakosainak egyik legrégebbi előfizetőjének: Szilágyi (Szabó) Józsefnek — aki a világháboruban hősi halált halt fia — fia: P. Szilágyi László Antonin ferencrendi pap a községfalujában mutatta be első szentmiséjét. Ez alkalommal jelen volt Szabó János cápálnéi esperes-plebános — jeles hitszónok és P. Boros Domokos teológiai tanár, mint a község szülöttjei. A község három kiváló szülöttjét a hívek nagy szeretete vette köré. Az ünnepély fényét emelte a község László Unireai főesperesének jelenléte, ki Mosontzki Henrich helybeli plebánossal manu-

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

duktorai voltak az ujmisés papnak. Szabó János esperes-plebános gyönyörű beszédben méltatta a papi hivatás magasztos szépségét, s meghatóan mondott köszönetet az apa nélküli, árván maradt ujmisés ferencrendi pap édesanyjának s testvéreinek az igazi vallásos nevelésért. A Ferencrend képviselőjében — a fenti teológiai tanáron kívül — még jelen volt P. Dénes Felix turda-i házfőnök. Az oltáranyai tisztet Murádin Lukácsné, s a koszorus lányok szerepét a helybeli róm. kath. iskola növendékei töltötték be. A férfikar betanításáért Murádin Lukács igaztanítót illeti elismerés.

A cluj-i Református Férfiszövetség 1. évi augusztus hó 11-én (vasárnap) nagyszabású jótékonycélú kerti ünnepélyt rendez a cluj-i Ref. Kolégium udvarán és az ugyanott levő fás kerthelyiségben. Az ünnepély élelőtt 11 órakor kezdődik zenekari és dalárda műsorral. A délutáni órákban különböző tréfás, eddig még nem látott versenyek lesznek. Az ünnepség a tornateremben tartandó táncmulatsággal fog befejeződni. Meleg és hideg ételek, valamint hűsítő italok nagyon olcsó árakon, számos csinosan díszített sátorban fog a T. közönség rendelkezésére állani. Az egésznapos ünnepélyre és táncmulatságra a belépőjegy 10 lei.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Ünnepély a Deva-i ipartestület.

Jubileumot ült a Deva-i ipartestület.

A Deva-i ipartestület most ünnepelte fennállásának 50 éves jubileumát. Az ünnepséget a hatóságok vezetőinek jelenlétében tartották meg. A diszközgyűlést dr. Hosszu Eugen ipartestületi elnök nyitotta meg. Beszédében kifejtette, hogy az ipartestület tagjai félévszázadon át nemcsak a maguk, hanem a köz javára is dolgoztak. Megnyitójá során üdvözölte Zsoszán János, K. Szabó István, Anghel Sándor és Róth János tagokat, akik 50 évvel ezelőtt léptek be a testületbe, annak alapítói voltak és ma is tagjai. Az 50 év alatt lelkes és áldozatos munkát fejtettek ki az ipartestület érdekében. Az 50 éves tagokat a miniszter diszközlevéllel tüntette ki. A közgyűlés után következett a zászlószentelés, ahol a román, magyar és német iparosok legnagyobb egyetértésben ünnepelték meg a zászló felszentelésének jelentős eseményét. A Deva-i ünnepség szép példa arra, hogy a különböző nemzetek fiai meg tudják egymást érteni és egyekké tudnak válni az áldozatos munkában.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

A takarékosság.

Mostanában egy igen érdekes és tanulságos könyvet olvastam el. Perlaky Lajos írta ezt a könyvet, amelynek címe: „A ma életművészete”. Valóban érdemes lenne ez a könyv arra, hogy minél többen elolvassák. Különösen sok hasznát vennék a szülők, ha nemcsak elolvassák, de serdülő gyermekeikkel meg is beszélnek e könyvben feltárt életigazságokat. Sok-sok tanulságos adattal, a történelemből és az életből vett érdekes példáival mutatja meg szerző, hogy miképpen lehet még a mostani igen kedvezőtlen és nagyon súlyos életviszonyok között is széppé és áldottá tenni az életet? Érdekesen és tanulságosan szól a takarékoságról is. Hangsúlyozza, hogy a helyes életalakításnak egyik leglényegesebb feltétele az, hogy az élet anyagi javaival okosan, céltudatosan, jó beosztással tudjunk élni. Az ő könyvéből idézem a következő példákat:

„Mondd meg nekem, hogy osztod be el-sején a pénzedet és én megmondom ki vagy”. Ebers szerint nem a jövedelem nagysága, hanem annak beosztása és felhasználása ismereti meg velünk az emberben rejlő igazi embert. Carnegie, a világ egyik leggazdagabb embere, egy tucat patkány-fogóval kezdte, tizenkét megtakarított dollárral folytatta és annyi dollárral fejezte be pályafutását, hogy statisztikusok számítása szerint vagyonának száz dolláros cimleteivel be lehetne kárpitozni az Atlanti oceánt. Dufour viszont tizenkét-szer volt milliárdos, ugyanannyiszor koldus is, mert örökké és mindannyiszor elverte vagyonát és végül is a szegényházban halt meg.”

Helyesen hivatkozik azonban szerző ennél maundénapibb, sokkal egyszerűbb példákra. Valóban, sokszor látjuk az életben, hogy ugyanazon életfeltételek között élő, egyforma javadalmazású emberek közül az egyik szépen halad, gyarapodik, míg a másik állandóan anyagi nyomorúságokkal, zavarokkal küzd és végül összeomlik a küzdelemben. Magam is ismerem gyári munkást, aki esztendő-ről esztendőre vagyoniilag gyarapodik, tisztos, szép életet él, embertársai között egyre több

tekintélyt és megbecsülést vív ki magának. Mikor esztendőkké elelőtt megismertem, akkor még egy nagyon nyomorúságos kis bérházban lakott, azóta már szerzett egy szép kiaházat, házat virágos kert veszi körül és egyszerű otthonában megelégedés és egyetértés lakik. Ő is küzdött nehézségekkel. Volt a házában betegség, haláleset, öröm és bánat, egy váltogatták az ő életében is egymást, mint ahogyan más emberek életében is szokták. De hittél, szorgalommal, okos beosztással és ön-fegyelmű takarékoszággal nemcsak le tudta győzni az élet nehézségeit és kísértéseit, hanem még anyagilag is tudott gyarapodni. Igaz, hogy ez az ember már valóságos művészetté tudta emelni a takarékoszágot, a helyes idő-beosztást, a pénzzel való ügyes bánnitudást. Ugyanakkor látom, hogy a vele egy gyárban dolgozó, egy fizetést élvező munkástársai közül nagyon sokan nyomorognak, gyermekeik gondozatlanul, elhagyatottan sorvadnak, mert ezek az emberek nem tudnak élni, csak viszszaélni tudnak a pénzzel. Ha jó, kedvező idők járnak, vétkesen szórják a pénzt, ma dözsölnek, holnap koplálnak. Egész sereg háztartásban figyelhetjük meg, nemcsak a munkás osztálynál, hanem a tisztviselő osztálynál is, hogy elseje után mindjárt 31-ike következik. Elseje körül, a heti fizetések után folyik a dinom-dánom, tizedike körül jön a számbánom. Jól mondja egy spanyol közmondás: *A pazarlás a bőségnél reggelizik, a szükségnél ebédel és a szegénynél vacsorázik.*

Egy művelt, okos, tiszta erkölcsű, szorgalmas és takarékos család megtudja mutatni, hogy nagyon szerény, egy szobás és konyhás lakásban is lehet boldogabb életet élni, mint léhasággal, szeretetlenséggel, beosztás nélkül és könnyelműen, akár fényes palotákban. A mi népünknek egyik legfontosabb életkérdése, hogy megtanuljuk mindnyájan a ma életművészetét, megtanuljuk azt is, hogy miként lehet kevésből is szépen és okosan élni.

OLVASSUNK A „NELETTI ÚJSÁG”-BAN, ERŐSÍTI MAGYAR NEMZETÜNK

EGY VÉKA BÚZÁ

Egy véka búzát viss
Anyám a malomba,
Ballag a réten át
Lassan, meghajolva.

Fogytán van a kenyér,
Sütni kell reggelre!
Harmadnapja, hogy az
Utolsót megszegte.

Egyszer csak megáll, hogy
Virágot szakasszon,
Hát a gyaloghídnál
Sirdogál egy asszony.

Sápadt kis leánykát
Csitítgat a karján,
Szegény, ő maga is
Oly beteges halvány!

Könyörög anyámnak,
Hogy segítsen rajtu:
Harmadnapja nincs egy
Betevő falatja.

Meg is ered a könny
Jó anyám szeméből
S válláról a búzát
Leveszi szó nélkül.

Nem kérdi: honnan jött,
Ennyire hogy jutott?
Od'adja a búzát,
Amit Isten adott.

Hazafelé indul,
Felsőhajt az égre:
„Jó az Isten mégis,
Gondol a szegényre!“

Pósa Lajos.

BCU Cluj / Central University Library Cluj Szegén: Gélyi János lovai.

Előbb a „Bokros“ aranszőrű nyakát
csinosítja ki bent az istállóban a gada, ten-
geri-haraszt pántlikával, majd a „Lünder“
éjfélete sörényét fonja be, azután urban a
lőbbiét.

Megérti a négy okos állat a pa adét...
a csörgöket is a kantárhoz kapcsolják... épen
mint tavaly ilyenkor, mikor a szép özvegy
molnárnét Vér Klárát hozták a házhoz, s
olyan kevélyen hányják, vetik a nyakukat,
mintha a vicispán háta lova volna vala-
mennyi...

De ha volnának bár magáé a nádorispáné,
hogy arany rácsból etetnék rózsá levelével,
csüst vályuból itatnák a gózoni szent kut vi-
zével, még sem lehetne olyan jó dolguk, mint
a Gélyi János keze alatt.

Maga nevelése mind a négy, a szemci
előtt nőttek fel ilyen gyönyörűségnek, ő gon-
dolta, fésülte őket éber szeretettel, megmosta
a zabot, de meg is rostálta mielőtt od'adta,
kiszedte a szénából, sarjából a mi nem józú,
kibergatta őket télen meleg pokróccal, nyáron
megszuttatta, kis csikó-korukban meg is eső-
kibiztatta...

Most már nem csókolja, mióta menyecske
került a házhoz, még pedig az a bizonyos, a
régi szerető, aki mert másé volt már egyszer,
— kétszer lett édessé... Most már nem csó-
kolja, de azért él-hal értük most is s nem adná
a négy lovát tizenhat csoltói, bodoki ménésért.

Pedig ha van valami nagy dolog a vilá-
gon, az mind morzsa csak a Csoltó, Bodok
dicsőségéhez mérve. Kilenc vármegyében
tudják, ötvenkettőben mesélik a lovak szép
növést, vékony lábaikat, módos csipőiket,
gyönyörű nyakukat.

Ahol egy nagy úr van, Csoltóra, Bodokra
jön négyest válogatni a gazdáktól, és bi-
zony megesik ilyenkor... legalább az öreg
Csillom Pál megmondta egykor a belédi gróf-
nak, mikor nősült, hogy de bizony abból a
házasságból semmi sem lesz tavaszig, mert
az én kis csikóm még fiatal és a Péri Jánoséra
is korán volna a hám; egyebütt a világon pe-
dig nincs ilyen ló.

... Bezzeg van már most, elleste a tuda-
mányukat Gélyi János s olyanná nevelte ezü
a négy csikót, hogy mikor végig repülnek
Csoltón, Bodokon, kiszalad a falu a csodájára

s elsápadnak az emberek az irigységtől.

...Ahogy befonta a sörényüket, felrakta rájuk a szerszámot. Ugy be volt csomózva az egyik hámráng, hogy alig bírta kioldani. A négy tüzes csödör nyugtalanul rakosgatta szép, karcsu lábait s csapkodott a farkával ide-oda.

Az istálló ajtaja ki volt nyitva s szép piros pozsgás menyecske jelent meg benne — de nem vette észre Gélyi Jánost: a Ráró nyaka és a szénatartó eltakarta.

János se vette észre az asszonyt, de nem sokára hallotta suttogó hangját odakünn... szagató szavakat, a melyeknek értelme is alig volt, mire hozzá értek. Vajjon kivel beszélget?

„Mondja meg neki, a lakziba én is elme-
gyek, de aztán... nem tudom még mi lesz...”

Ez a Klári szava volt, tisztán hallotta. Aztán egy cserépes, nyöszörgő köhécseléstől kísért hang felelt, ki tudja mit, nem lehetett megérteni. Hanem a Klári suttogását ismét megértette.

„Két mályva-rózsá lesz a mellemen, legyen ott... legyen a kenderáztatóknál.”

János kiejtette kezéből a Ráró kantárját, nagyot csördült a dobogón a sok karika meg a zabla, de nem hallotta... nem azt hallgatta.

„Ha a piros rózsát ejtem ki kezemből az utra, akkor maradjon, ha a fehérét, akkor jöjjön.”

Gélyi János alig bírta felszerszámolni a negyedik lovat, elszorult a szive, megsibbadt a keze, mindent visszajárul tett. Sötét sejtelen nehezedett a szívére. Hallotta ő már valaha ezt a szelid hangot ilyenek!

Eh, bolondság! A szavak is megjesszék! A minek teste nincs, annak is árnyékát lássa! Fekete gyanunak fehér ágyat bontson!

Nugodtan vezette ki a felszerszámozott lovakat megitatni. Klári épen akkor kísért ki a kapun egy töpörödött öreg asszonyt.

— Ki volt az az ördög nagyanyja? — kérde a fiatal gazda féltréfásan.

— Vőnekiné, a templomsorról.

— Mit keres nálad az a boszorkány?

— Egy kis élesztőt kért szegény.

— Hüüm! Hát kenyeret dagaszt ő kigyelme?... No de most már siess felkészülni Klári! Mindjárt indulunk.

A könnyű szekér már ki volt húzva a szinből s megkenve állt az udvaron, egy perc alatt be volt fogva. Elálltak a

János meglegyintette az ostort a négy tüzes állat fölött s azok prüszkölve, ziháló orrllyukkal, aprózó táncban indultak ki az udvarból.

Végig tekintett rájuk s a mint elnézte azt a négy formás főt, mely hol a szügyba vágódik, hol fölhajlik nagy kényesen, a rézkarikák a szerszámon a mint csillognak, tündökölnek, a cifra sallang hogy körül röpködi nyulánk derekukat és az acél patkó, amint meg akarja lábaik alatt gyujtani az anyaföldet, szive megdagad örömeiben.

De jó is, hogy oda nem adta a négy lovat senkinek, pedig hányszor kérték. Csak nem rég is négyezer forintot rakott össze Bodok, Csoltó, hogy megvegyék és agyonüssék a határon. Hadd vesszen magva a külön fajnak!

De a lovakról egyszerre leest a tekintete a felesége szép piros arcára, hófehér keblére, hófehér keblén a két mályva-rózsára, pirosra, fehérre.

Megmondta... így mondta.

Kieresztette az ostort Gélyi János, röpill a négy ló, ágaskodott a gyeplos és az osterhegyes, a szép asszony rózsás tenyeréből er nyöt csinált hamis szemeinek, merengve nézte a vidéket s ő is röpillt.

— Nem is hittem, János, hogy elviszel, tudom, nem szivesen teszed... mert még a rossz nyelvek nem teltek be velem; aztán meg-

Megvárta Vér Klári, hogy az ura szóljon, kérdezzen, de az is a vidéket bámulta, a szaladó réteket, a közeledő kenderáztatókat, melyek úgy csillogtak zöldes vizükkal, mint valami gunyos szemek, s messzebb a hegyzszakadékokat, ezeket az öblös, nyitott koporsókat.

— Aztán meg azt gondoltam, hogy mivel a holnapi vásárra készültél, a Csillomék lakodalmáról egyenesen oda indulsz.

Még erre sem felelt Gélyi János. Csak hadd jöjjön még közelebb az az asszony a töviseivel.

— Ej, beh kényes lett kend! Beszélni is restel. Hogy lesz hát, hadd hallom? Ott hagysz-e azalatt, vagy magaddal viszel?

— Ott hagylak, — mondá kelletlenül. — Ugyis három napig tart a lakzi.

A kenderáztatóhoz értek. A dülönton ott mendegélt Csipke Sándor, a tulipános székében, az ünneplő kalapjával, s úgy tett, mintha csak véletlenül fordulna meg a kocsiról, pedig azt még a föld is messze

megérzi, ha a Gélyi János négy híres lova jön.

De mit most a lovak!... A félesége arcát fürkészi. Ni, hogy esillog a szeme, ni, hogy odanézett a nyalka legényre, epedően, lopva, hosszan vetette rá édes tekintetét.

...S jaj, kiesett kezéből, nincs többé mellén a fehér mályva-rózsa.

Ereszté a gyeplőt ellankadó l... e mindig jobban, jobban... mint a siető sz... ha felhőket vinne, vágatnak szilajon Gé... paripái; nem is paripák már, a szörnyű se... sség öszszegurja őket egy fekete szárny... , a mely röpül... Nem is szárny az, de tá... a megvadult halál!

— Irgalom, segítség! Oh tartsd azt gyeplőt! — sikolt fel Vér Klári. — itt a hegy szakadék, jaj ott is egy örvény!...

— Verjen meg az Isten; de meg is fog verni!

— Oh, tartsd azt a gyeplőt, édes uram, férjem!

Tartotta is, de csak míg kioldta rajta a bogot, esettentett a szájával s egy lóriasztó szisszenést hallatott:

— Gyi Tündér! Ráró!

Aztán oda hajítottá két kibontott gyeplő-szárát a Bokros és a Villám nyaka közé...

Mikszáth Kálmán.

Aproszólok a válfást

Uj fegyver handiták ellen.

Marseillében történt az alábbi eset. Egy sétatér mellett rabló támadta meg egyik bank tisztviselőjét, aki nagyobb összegű pénzt vitt magával. A rabló kiragadta a tisztviselő kezéből a pénztáskát és szaladni kezdett azzal. A tisztviselő kiáltására a sétatér gondozója, aki éppen öntözött, az öntöző csövet a banditára irányozta és teljes erővel megengedte a víz sugarát. A rabló megzavarodott a zuhanytól és elejtette a táskát. A pénz hiánytalanul megkerült, a handita azonban a zavarban elmenekült.

Megszigorítják a válfást Oroszországban.

Ismeretes, hogy Oroszországban a házassági és családi jogot teljesen új alapokra fektették. Ez az alap azonban sok tekintetben nem volt erkölcsös. Úgy látszik, a szovjet urai is belátták, hogy a mai rendszer mellett nem lehet a családi és közerkölcsöt fenntartani. Arra mutat az az intézkedés, hogy a válfást szabályozó törvényeket megszigorították. Eddig ugyan is az volt a helyzet, hogy Orosz-

országban a házasfeleknek több mint fele egy-két évi házasság után szétvált.

Kétlábu malacok.

Tárgu-Säcuése-en Tausinger Fülöp birtokos gazdaságában egy koca lemalacozott. A malacok közül kétfőnek két-két lába van. A furcsa torzszülöttek külön n egészségesek és életképesek. A kétlábu malacokat sokan megvásárolják.

Miért sir a gyermek?

— A gyermek faggat egy nőt, hogy miért sir olyan rettentően.

Hogyne sirnék — feleli a gyermek, elveszítetem őt lejt.

— Nesze fiam, itt az őt lej s menj szépen haza.

A gyermek még jobban elkezd sirni, mire a jótékony ur megkérdezi:

— Hát miért sirsz kisfiam még mindég?

— Azért — feleli a gyermek, mert nem husz lejt mondtam őt lejt helyett.

Melege van munkaközben? Dörzsölje be izzadó testrészeit valódi Diana sósborszesszel, hogy lehüljön, felfrissüljön.

Izzad? lehüti, felfrissíti a valódi Diana sósborszesszel.

Tanácsadó

Azon előfizelőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 2 lejt. (orvosi tanácsokért 30 lejt) könnyebbség-okaért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Dr. B. Z. Zálau. A szőlőfürtök rothadása ellen rézkénporozással kell védekezni. Rézkénport minden szakkereskedésben lehet vásárolni. A rézkénport megfelelő szerkezet (fujtató) segítségével harmaton vagy pedig esős időben kell a fürtökre juttatni. Különben erre vonatkozólag a városban bármelyik szőlősgazdától részletes felvilágosítást kaphat.

Hítelszövetkezet Cernatul de jos. 15-20 éves almafák idősebb ágainak metszését jobb tavasszal elvégezni. Az ősszel megmet-szett vastagabb ágak sebei nem gyógyulnak be a tél beköszön-téig és télen könnyen fagy kár érheti az ágakat. Vékonyabb ágakat ősz elején nyugodtan le-

het metszeni. Ezek sebei begyógyulnak a hidegebb idő elkövetkezéséig. A sebhelyeket gyümölcsfa kátránnyal, vagy Almolával kell bekenni.

Z. G. Üveg edényről a foltot akár kívül, akár belül van, el lehet távolítani a következő módon: A foltos helyet dörzsölje csalánnal, ördögbordával vagy repkény leveleivel. Az említett növények közül akárcsak egyik kitűnően beválik. Egyébként a friss krumplihéj is jó.

K. Gy. Simbriasi. A Pasztör által feltalált lépfene elleni ojtást bizonyos tekintetben módosították, lényegileg azonban még ma is az általa feltalált módon végzik. Különböző lépfene ellen védő és gyógyító ojtásokat szoktak alkalmazni. A helyesen alkalmazott védő ojtás egy évig megvédi az állatot a betegségtől. A gyógyító vérsavóval való kezelés pedig a beteg állatot is meggyógyítja. A gyógyító vérsavó még a legsúlyosabb esetekben is jól be szokott válni. Az ojtások elvégzése állatorvos dolga. A betegség tünetei állatfajták és állategyedekek szerint nagyon különbözőek lehetnek. Jól tartott szarvasmarhánál gyakran gutaütésszerűen jelentkezik. Néha a test nyílásokból sötétszínű vér szivárog. Biztos következtetést azonban csak boncolás után lehet vonni. Lépfeneben elhullott állatok lépe ugyanis nagyon megvan duzzadva és fekete, kenőcszerű az állománya. Késsel való bevágás után csaknem kátrány-

szerű anyag folyik ki a lépből. A lépfene nagyon fertőző és veszedelmes betegség, mert az ember is megkaphatja. Embernél gyakori a bőr lépfeneje (pokolvar), különösen timárok és bőrrel foglalkozó emberek kapják meg. A tüdő lépfenejét kefekötők szokták megkapni. A bél lépfeneje lépfeneben elhullott állatok husa után keletkezik. A lépfene csirájának az ugynevezett spóra alakja rendkívül ellenálló. Főzés alkalmával sem pusztul el. Ezért kényszervágott állatok husának az elfogyasztása alkalmával a legnagyobb óvatosságot ajánljuk. Különböző hivatalból bejelentendő betegségek közé tartozik, minden lépfene gyanús állatot azonnal be kell jelenteni a hatósági állatorvosnak.

Szerkesztői üzenet

Alább felsoroltáknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

K. E. Sânmicolaul-Mare. id. M. K. Iclozel. F. K. Radu. K. J. Vălelea-Mare. H. J. Sânmihailu.

„ELŐFIZETŐINKHEZ”. Több előfizetőnk azon kéréssel fordult hozzánk, hogy a fennálló hátralékok kifizetésére adjunk haladékot őszig, amikor is pénzhez jutnak s kiegyenlítik tartozásukat. Köszöljük ezen előfizetőinkkel,

valamint azokkal, akik hátralékosok, hogy a mostani nehézyári hónapok alatt van a legkevesebb bevételünk s kérjük őket, hogy ha nem is a teljes összeget, de legalább tartozásuk egy részét küldjék most be, míg a többire elvárunk őszig. A hátralékos előfizetők lappeldányaihoz fokozatosan most is mellékeljük a kitöltött postautalványt s akik akár az utóbbi időben, akár pedig korábban kapták meg az utalványt, annak felhasználásával küldjék be a hátralékos díjukat. Ha a tartozásuknál kevesebb összeget küldhetnek be, akkor rendszer postai utalvánnyal küldjék be a hátralék egy részét.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: S. E. Şumuleu 175, B. A. Talmaciu 85, M. L. Biharia 75, Gy. J. Cehul Silv. 150, K. F. Noslac 155, Gy. F. Zăbala 300, S. A. Cernatu 150, F. F. Episcopiea 85, M. F. Păchia 150, L. J. Mătrici Cs. Zs. Braşov 150, Cs. M. Căblesul-Someşan 85, Ifj. I. S. Aita-Media 155, V. M. Rimetea 155, K. G. Ghelar 155 Lej.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Az arduzat-i uradalom keres 1935 szept. 1-vel egy nős kertészt és kovácsot nagy családtaggokkal. Előnyben részesül református nagy család: Cim: Uradalom Arduzat, jud. Satmar.

A „Magyar Nép”-et
terjeszteni
magyar kötelesség!

Az erdélyi szervezett magyar gazdálársadalom egyetlen köz- és mezőgazdasági szaklapja az

ERDÉLYI GAZDA

az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: CLUJ, Strada A. Mureşan 10 szám.

A lapot az E. G. E. tagjai 60 lej évi tagdíj ellenében tagsági illetmény fejében kapják. Nem tagok részére is az évi előfizetési díj mindössze 80 lej. A lap megjelenik minden hó 1-én.

Lépjen be minden magyar gazda az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai sorába. Tagsági nyilatkozatot és mutalványszámot az E. G. E. díjtalanul küld, úgyszintén gazdakörök alakításához szükséges részletes útmutatót is.

A havasi gyopár védelme.

Erdély magas hegyeinek legérdekesebb növénye a havasi gyopár. Csak az ezer méternél jóval magasabb sziklákon érzi jól magát. Virágát ezért a hegyászok és a kirándulók diadaljelvénynek szokták gyűjteni. Ujabbon a havasi gyopár pusztítása olyan méreteket ért, hogy jónak látták hatósági intézkedéssel védelmére kelni. Legutóbb Ciuc megyében adou ki rendeletet a megyefőnök, hogy a havasi gyopárt kímélni kell. A kiadott rendelet büntést helyez kilátásba azok számára, akik megszejjik. A természeti kincsek országos védelmére alakult bizottság kérésére mindenütt hasonló rendeleteket fognak kibocsátani, ahol a havasi gyopárt a kipusztítás veszedelme fenyegeti.

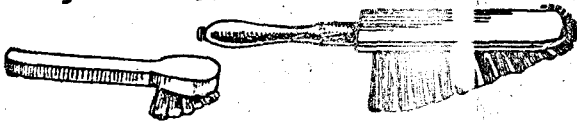

Tanuld meg!

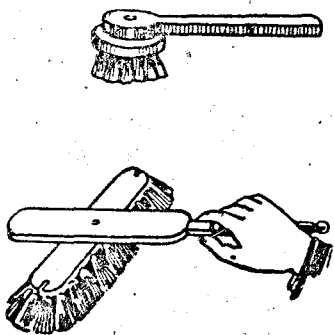
Hogyan kímélhetjük az egynyelű keféket?

Ruha és cipőtakarítás alkalmán sokszor használnak egynyelű keféket. Az ilyen kefék, amint képünk is mutatja, egyenlőtlenül kopnak.

A régi kefe egyenlőtlenül kopott

Az új kefe nyelét át lehet fordítani, egyformán kopik.

A végük már egészen el van használva, a tövük-nél pedig még csaknem teljesen újak. Az ilyen keféket ujabbon, mint képünkön látható, úgy készítik, hogy a nyelet az ellenkező oldalra lehet fordítani. Ilyen módon a kefe egyenlően fog elkopni és ezért sokkal tovább tart.

Varázserők a fűszerekben.

Az ételek elkészítésénél a legrégebb idő óta nélkülözhetetlen szerep jut a fűszereknek. Fűszerek nélkül az ételek iztelenek és rosszul emészthetők. Ezért a fűszereket egyik nemzet konyhája sem tudja nélkülözni.

Régóta tudják azt is, hogy az ugynevezett illó olajok, amelyek a fűszerek ízét és illatát adják, fertőtlenítő hatásuk. A kömény, majorána, szegfűszeg, tárkony, csombor, kapor, bors, paprika tehát fertőtlenítik az ételeket.

A legújabb vizsgálatok szerint egyes illó olajoknak a kárbolsavnál is erősebb fertőtlenítő erejük van, tehát a szublimát hatásával érnek fel. Így lehet megérteni, hogy milyen nagy szerep jut különösen a kolbász és felvágott félék elkészítésénél a helyes fűszerezésnek. De megértjük azt is, hogy milyen nagy jelentősége van a fűszereknek a télire eltett zöldségfélék megtartásánál.

Ezek alapján különös jelentőséget nyernek a herbateák és a gyógyfűvekből készített fürdők. Sőt ki merné ezután állítani, hogy a zsebkendőbe fogott muskátlinak vagy rozsmaringnak nincs különös egészségi rendeltetése és feladata azzal szemben, aki kezében hordja?

Még az ág is húzza, veri,
 Ki a betűt nem ismeri,
 Aki pedig már böngészi,
 Csak a MAGYAR NÉP-et nézi.

A papir áteresztí az ibolyántuli fényt.

Ismeretes, hogy az ibolyántuli sugaraknak nagy szerepük jut az egészség megtartásában. Ezért télen, amikor nincs elegendő napsugár, gyermekeket és gyenge szervezetű embereket ibolyántuli fényvel sugároznak be. A ibolyántuli fényt úgynevezett kvarc-lámpák segítségével állítják elő. A közönséges ablaküveg a nap ibolyántuli sugarait nem engedi át, ezért kórházakban, állatkertekben, sőt újabban magánlakásokban is olyan különleges üvegekkel látják el az ablakokat, amelyek átengedik a Nap ibolyántuli sugarait. Újabban azt az érdekes felfedezést tették, hogy a Kínában alkalmazott papir ablakokon keresztül a Nap ibolyántuli sugarai át-

hatolnak és nem veszítik el gyógyító hatásukat. A kínai tapasztalatokon okulva most azt tervezik, hogy különleges papírfajtát fognak előállítani, amelyik pótolni fogja az ibolyántuli sugarakat áteresztő, különleges üveget.

Mészáros: Pofon ütöttem azt a csaló kupecet és mingyárt bepanaszolt a bírónál.

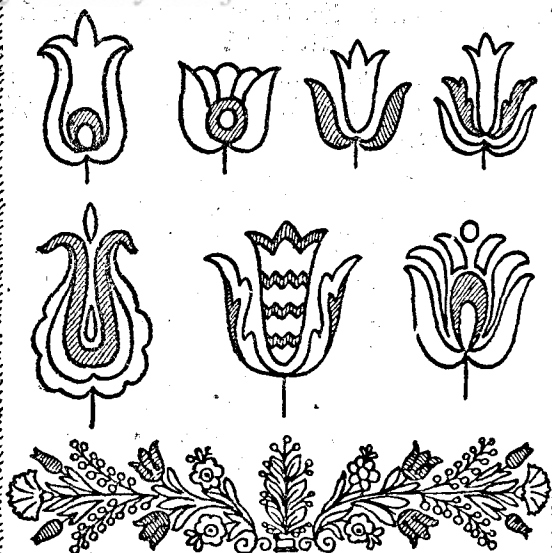
Gazda: De fene erős ember lehet ez a kupec.

Mészáros: Hiszen én ütöttem pofon.

Gazda: Jó, jó, de hogy volt még ereje panaszra menni.

A magyar díszítés alapformái

A tulipán dísz fejlődése

Pad hatónak tulipános dísz

A magyar díszítés alapformái.

Mai számunkban egy pár érdekes tulipán elemet mutatunk be és egy festett butor részletét, mely a maga szellemes, ötletes összeállításával, rendkívül gazdag hatású, annak ellenére, hogy díszítő elemei a legegyszerűbbek.

A tulipánnak különösen nagy szerepe van a festett butorok díszítésében.